

JØRN ASTRUP HANSEN

Kastelsvej 1, 1.04 ♦ DK-2100 København Ø
tel. (+45) 2367 8868 ♦ jorn@jastrup.com

17. april 2018

Erhvervs-, Vækst- og Eksportudvalget
Folketinget

Erhvervsstyrelsens tilsyn med omdannede tidligere finansielle virksomheder

Jeg begærede ved skrivelse af 13. februar 2018 foretræde for Erhvervsudvalget. Foretrædet er berammet til torsdag den 19. d.m. kl. 13:45.

Mit ærinde er Norliv fmba – det tidligere Tryg Forsikring, gensidigt livsforsikrings-selskab, der i 1991 placerede forsikringsvirksomheden i det nystiftede datterselskab Tryg Liv A/S. Det gensidige selskab blev omdannet til et andelsselskab, Tryg Liv amba, med livsforsikringstagerne som medlemmer og ejere.

Tryg Liv amba blev i 1991 undergivet et myndighedstilsyn. Myndighederne, der skulle godkende eventuelle vedtægtsændringer, fik navnlig til opgave at påse, at ændringerne ikke var i strid med medlemmernes interesser.

Der blev i øvrigt i 1991 lovgivet om gensidige forsikringsforeningers omdannelse til aktieselskaber. Med loven blev der skabt mulighed for, at aktieselskabet kunne succedere i den gensidige forenings skattemæssige stilling. Om betingelserne for den skattefrie omdannelse hedder det i bemærkningerne til lovforslaget bl.a.,

- *at foreningen i forbindelse med omdannelsen skal ændres til ... et andelsselskab, som ejes af forsikringstagerne, og*
- *at andelsselskabet skal have til formål enten direkte eller gennem et holdingselskab at eje forsikringsaktieselskabet.*

I 2002 afstod andelsselskabet, der i mellemtiden var blevet til TryghedsGruppen smba, uigenkaldeligt livsforsikringsaktieselskabet til Nordea AB. Andelsselskabet levede ikke længere op til sit formål – andelsselskabet havde ikke længere noget formål. Det naturlige havde været, at selskabet var blevet opløst og formuen udloddet til livsforsikringstagerne. Det skete ikke.

I 2015 tillod myndighederne, at livsforsikringstagernes opsparede kapital blev overført til en nystiftet forening, Norliv. Foreningen, der var uden indflydelse på forhandlingerne, måtte i forløbet se en kapital på 14 milliarder kroner beskåret med 6 milliarder kroner. Efterfølgende valgte Norlivs bestyrelse at anvende den udbetalte kapital, 8 milliarder kroner, til at hjælpe Nordea AB ud af ejerskabet til Nordea Liv & Pension A/S.

JØRN ASTRUP HANSEN

Norlivs bestyrelse har efterfølgende oplyst, at foreningens overskud vil blive udloddet til kunderne i Nordea Liv & Pension, der kun i begrænset omfang, eller slet ikke, har bidraget til Norlivs kapital. Forsikringstagerne er blevet frataget udsigten til en formue på 14 milliarder kroner, der i sin helhed kan henføres til kunderne i Tryg Liv i perioden 1973-2002.

Det må forekomme, at myndighederne i deres tilsynsvirksomhed siden 1991 har forsømt at værne medlemmernes (forsikringstagernes) interesser. Men hvad er da formålet med myndighedernes tilsyn med omdannede tidligere finansielle virksomheder?

Der vedlægges et notat om Trygs udvikling i perioden 1973-2007 fra et gensidigt livsforsikringsselskab ejet af sine forsikringstagere og reguleret af lov om forsikringsvirksomhed til – ja til hvad?

Med venlig hilsen

Norliv, Nordea og Nordea Liv & Pension

1973 Tryg stifter **Tryg Forsikring, gensidigt livsforsikringselskab**

1991 Tryg Forsikring, gensidigt livsforsikringselskab overdrager forsikringsvirksomheden til et helejet datterselskab, **Tryg Liv A/S**.

Det gensidige selskab omdannes til et andelsselskab, **Tryg amba**, med forsikringstagerne som medlemmer (andelshavere) og *ejere*.

1995 Tryg Liv amba og Tryg Skade amba fusionerer i forholdet 35:65 under navnet **TryghedsGruppen smba**, der bliver eneaktionær i Tryg Liv A/S og Tryg Skade A/S.

Livs- og skadesforsikringstagerne bliver medlemmer (ejere) af TryghedsGruppen.

Livsforsikringstagerne byttede således ejerskabet til Tryg Liv med en ejerandel på 35 pct. i *forsikringskoncernen*.

1999 TryghedsGruppen afhænder sine forsikringselskaber til Unibanks børsnoterede holdingselskab.

TryghedsGruppen honoreres med 19,4 pct. af aktiekapitalen i holdingselskabet **Unidanmark**

Tryg erhverver den norske forsikringskoncern Vesta omfattende selskaberne **Vesta Forsikring AS** og **Vesta Liv AS**.

2000 Ved dannelsen af **Nordea** reduceres TryghedsGruppens ejerandel til 6,2 pct. (af Nordea AB).

2002 Fusionen med Nordea opløses.

TryghedsGruppen erhverver Nordeas skadesforsikringsvirksomhed omfattende Tryg Skade A/S og Vesta Forsikring AS for EUR 760 mio. plus en mulig regulering på EUR 90 mio. Købet finansieres ved et salg af TryghedsGruppens aktier i Nordea med et anslået salgsprovenu på EUR 875 mio.

Tryg Liv og Vesta Liv bliver integreret med Nordeas livsforsikringsvirksomhed under navnet **Nordea Liv & Pension A/S**. Efter 3 år med Nordea havde Tryg sat livsforsikringselskabet over styr.

Givetvis var det Nordea, ikke TryghedsGruppen, der dikterede skilsmissevilkårene. Men værdien af TryghedsGruppens aktiepost i Nordea AB rakte i 2002 ikke til et tilbagekøb af Tryg Liv.

Det er åbenbart, at livs- og pensionsforsikringskunderne på dette tidspunkt, i 2002, skulle have været indfriet. De skulle have været købt ud af TryghedsGruppen smba.

Men det havde TryghedsGruppen ikke mulighed for, medmindre man havde været villig til at dele ejerskabet til skadesforsikringselskabet Tryg Vesta A/S med livsforsikringskunderne.

Under fusionen med Unidanmark (senere Nordea) var TryghedsGruppens bestyrelse imidlertid kommet til den overraskende opfattelse, at TryghedsGruppen, helt ved egen kraft, var blevet til en "velgørende institution med visse af de danske skades- og livsforsikringstagerne som medlemmer". I 2005 var TryghedsGruppen blevet til en "selvejende institution med medlemsindflydelse". Ifølge bestyrelsen ejede medlemmerne (alligevel) ikke TryghedsGruppen!

Livsforsikringskunderne fortsatte som medlemmer af TryghedsGruppen med en ejerandel på 35 pct. Men livsforsikringskunderne bidrog nu ikke længere til TryghedsGruppens resultat. Resultatet af livs- og pensionsforsikringsvirksomheden aflejedes i Nordea Liv & Pension, ultimativt i Nordea AB.

Livsforsikringskunder med en police tegnet i Nordea Liv & Pension har ingensinde bidraget til TryghedsGruppens formue.

Livsforsikringskunder med en police tegnet i Tryg Liv har siden 2002 ikke bidraget til TryghedsGruppens formue. Selvsagt har de imidlertid siden 2002 deltaget med deres rette andel (35 pct.) i tilvæksten i TryghedsGruppens formue.

2015 Ved en spaltning, eller en fission, udskiltes **Norliv fmba** fra TryghedsGruppen smba med livs- og pensionsforsikringskunderne som medlemmer.

På et grundlag, som fortsat er uklart, besluttede TryghedsGruppens repræsentantskab, at Norliv skulle udtage 20 pct., ikke 35 pct. som fastsat i vedtægterne, af TryghedsGruppens formue på 40 milliarder kroner. Myndighederne ses at have godkendt skævdelingen.

Ved stiftelsen af Norliv i 2015 vurderede Erhvervsstyrelsen, at Foreningen Norliv ikke var omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, idet Norliv ikke skulle have bestemmende indflydelse på de virksomheder, der skulle investeres i, og ingen datterselskaber havde. Yderligere vurderede Erhvervsstyrelsen, at Norliv ikke ville være omfattet af bestemmelserne om tilsyn med omdannede tidligere finansielle virksomheder (OTFV); styrelsen opfattede ikke (længere) Norliv som en OTFV.

Andelselskabet Norliv fmba, der – i modsætning til aktieselskaber – ikke er omfattet af selskabsloven eller andre speciallove og – i modsætning til fonde – ikke er undergivet tilsyn, var, med en formue på 8 milliarder kroner, sluppet fri af enhver form for tilsyn. Foreningen Norliv var, som formanden udtrykte det, *glade for at have fået en mulighed for en ny begyndelse fra 2015.*

En ny begyndelse? Ja, det tør siges. Norlivs bestyrelse agter for en kapital opsparet af kunderne i Tryg Liv, som TryghedsGruppen i 2002 afstod til Nordea AB, at erhverve et livs- og pensionsforsikringsselskab, der skal drives til fordel for tredjemand.

2016 Der blev afholdt nyvalg til Norlivs repræsentantskab på 50 medlemmer.

Kreds Nordea anført af Finansforbundets formand, Norlivs senere næstformand (der har orlov fra Nordea, hvor han i perioden 1998-2004 var medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem), sikrede Nordea en overnormal indflydelse i Norlivs repræsentantskab og bestyrelse.

2017 Uden for ethvert tilsyn erhvervede Norliv for 8 milliarder kroner Nordea Liv & Pension A/S fra Nordea. Norliv erhvervede den bestemmende indflydelse i selskabet; Norliv erhvervede sig et helejet datterselskab, og Norliv anvendte hele sin egenkapital til købet af dette ene selskab.

Ved valget til repræsentantskabet i 2016 lagde forsikringstagerne til grund, at *Norliv ikke skulle have bestemmende indflydelse på de virksomheder, der skulle investeres i, og ingen datterselskaber havde.* Uden at få fornyet sit mandat besluttede repræsentantskabet i 2017 at anvende hele Norlivs formue til køb af et livs- og pensionsforsikringsselskab. Det må forekomme usikkert, om repræsentantskabet overhovedet var bemyndiget til at foretage et sådant køb.

Så vidt det har kunnet erhverdes oplyst, deltog repræsentanter ansat i Nordea i bestyrelsens og repræsentantskabets behandling af, og beslutning om, købet af Nordea Liv & Pension fra Nordea – deres arbejdsgiver.

Med deres præmieindbetalinger til det direkte eller indirekte, helt eller delvis, kundedejede Tryg Liv bidrog livs- og pensionsforsikringskunderne frem til 2002 aktivt til formuen i TryghedsGruppen, hvoraf livs- og pensionsforsikringskunderne ejede 35 pct.

Siden 2002 har livs- og pensionsforsikringskunderne indbetalt præmier til et selskab ejet af Nordea AB. Præmieindbetalingerne bidrog ikke længere til formuen i TryghedsGruppen.

Men siden 2002 sad livs- og pensionsforsikringskunderne rigtignok tilbage med 35 pct. af det uindskrænkede ejerskab til TryghedsGruppen. Det var det vederlag, de i 1995 modtog for at afstå Tryg Liv A/S til TryghedsGruppen smba.

Netop fusionen i 1995 af Tryg Liv amba og Tryg Skade amba gjorde det i 2002 muligt for TryghedsGruppen at anvende Tryg Liv A/S som en del af vederlaget til Nordea for købet af Tryg Skade (og Vesta Forsikring).

For 8 milliarder kroner, der i sin helhed kan henføres til de livs- og pensionsforsikringskunder, som i 2002 havde en police i Tryg Liv, har Norliv nu af Nordea AB erhvervet Nordea Liv & Pension.

Norliv oplyser, at livs- og pensionsforsikringssselskabet efterfølgende skal anses for at tilhøre kunderne i Nordea Liv & Pension, der kan se frem til at få udloddet overskuddet i Norliv som en kontant bonus.

Med købet sker der en klar begunstigelse af kunderne i Nordea Liv & Pension. Nuværende og fremtidige. Nogle af dem, formentlig et klart mindretal, har tidligere været kunder i Tryg Liv.

Norlivs bestyrelse anvender en kapital, der er opsparet af kunderne i Tryg Liv, til af Nordea at erhverve Nordea Liv & Pension A/S (1), som efterfølgende foræres til kunderne i Nordea Liv & Pension (2).

Første del af transaktionen er uden mening. Kunderne i Tryg Liv, der typisk er gået på pension, eller er stærkt på vej til at gøre det, får ingen glæde af købet af pensionsforsikringssselskabet. Anden del af transaktionen – overdragelsen af Nordea Liv & Pension A/S til selskabets kunder – forekommer stærkt problematisk.

Det må forekomme, at bestyrelsen er i færd med af skaffe kunderne i Nordea Liv & Pension en uberettiget vinding, som modsvares af et formuetab hos kunderne i Tryg Liv. Det må forekomme, at bestyrelsen handler mod Tryg Liv kundernes tarv.